

Rosa pendulina L.

Ruža ovisnutá

Ic.: Tab. 4, fig. 2, p. 49

Rosa pendulina L. Sp. Pl. ed. 1, p. 492, 1753Syn.: *Rosa alpina* L. – *R. cinnamomea* L. – *R. rupestris* Crantz.

Prútnatý, 100–150(–200) cm vysoký ker vytvárajúci polykormóny pospájané podzemnými poplazmi. Na hlavných prútnatých konárikoch skrátene 0,5–30 cm dlhé kvetnosné konáriky, na ktorých vyrastá 3–7, výnimočne aj viac listov. Báza prútnatých a mladých konárov, veľmi husto ostnatá; vrcholové časti konárov takmer vždy holé, bezostnaté, výnimočne infrastipulárne ostnaté, rovnako ako kvetnosné konáriky. Prílistky široké, zelenasto blanité, aspoň do polovice prirastené k listovej stopke; okraj prílistkov nepravidelne plytko žliazkato pílkovitý. Listy opadavé, striedavé, nepárno perovite zložené, 7–9(–11)-jarmové; lístky úzko elipsovité alebo široko elipsovité, podlhovasto vajcovité až obráteno vajcovité, končisté alebo tupokončisté, na báze zaokrúhlené alebo (široko) klinovité. Okraje čepielok ostro pílkovité, výnimočne jednoducho pílkovité alebo žliazkato pílkovité. Lístky po oboch stranách alebo aspoň na rube na strednej žile chlpaté, výnimočne lysavejúce alebo celkom lysé, holé alebo so sediácimi žliazkami, farebne málo odlišné. Kvety jednotlivito, vzácne v chudobných súkvetiach po 2–3, výnimočne aj viac. Korunné lupienky tmavoružové až purpurové, slabo voňavé. Kališné lístky nedelené, zväčša celistvookrajové, holé alebo husto žliazkaté, najmä prvé 2 a polovica tretieho. (V populáciách zo Sitna jedince s 1–2 prívěskami na vonkajších kališných lístkoch.) Kališné lístky po odkvitnutí takmer vzpriamené, smerujúce šikmo hore (pri jedincoch s guľatými šípkami) alebo priamo hore (pri jedincoch s hruškovitými, dlhými, visiacimi šípkami). Tyčieniek mnoho so žltými peľnicami. Čneliek mnoho, husto až vlnato chlpaté, tvoriace nízku sediacu hlavičku; disk plochý, úzky, ústie široké. Stopky plodov aspoň také dlhé ako šípka alebo dlhšie, holé, najčastejšie husto stopkatožliazkaté; žliazky voňajú po terpentíne. Šípky dlhé, hruškovité až guľovité, červené, skoro mäknúce, holé, častejšie stopkatožliazkaté, na stopkách visiace, výnimočne vzpriamené, na vrchu lemované zaschnutými, pretrvávajúcimi kališnými lístkami. Nažiek mnoho, drevité, krémovo žltkaté.

Chromozómy: $2n = 28$, meióza pravidelná, okr. 17, Dobšinská ľadová jaskyňa (Kláštorský).

Biológia a ekológia. Fanerofyt. Kvitnutie máj–jún. V kultúre potvrdený vek individua minimum 45 rokov. Rastie na vlhkých a zatienených miestach, obzvlášť pozdĺž horských potokov, na lesných presvetlených miestach, v lesných pláštoch, v bučinách na okraji kamenistých sutín, v štrbinách skál a v naplaveninách horských tokov karpatských riek.

Rozšírenie na Slovensku. V panónskej oblasti zriedkavo, niekedy v inverz-